

ilustroval
Ján Kuxinec

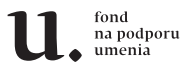
Roman Brat

ŠTYRIA JAZDCI

Roman Brat

**ŠTYRIA
JAZDCI**

Publikáciu z verejných zdrojov podporil
Fond na podporu umenia.

Text © 2021 by Roman Brat
Illustrations © 2021 by Ján Kurinec
Design © 2021 by Zuzana Chmelová
Slovak edition © 2021 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-551-8196-7

Roman Brat
**ŠTYRIA
JAZDCI**

Ilustroval
Ján Kurinec

Obsah

**PRVÝ
jazdec**

strana
6

**DRUHÝ
jazdec**

strana
40

**TRETÍ
jazdec**

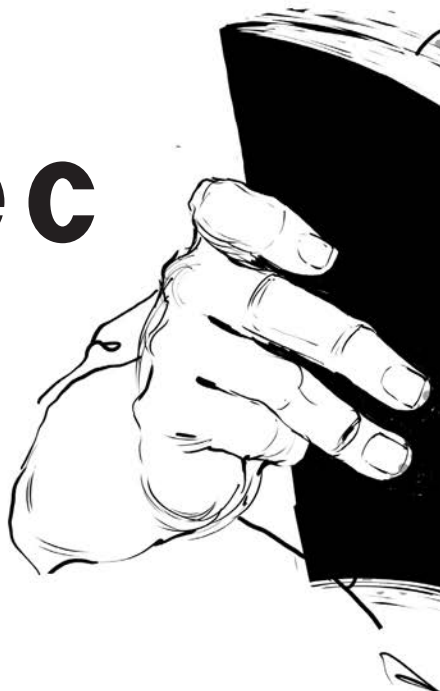
strana
70

**ŠTVRTÝ
jazdec**

strana
100

PRVÝ jazdec

— Rypák na mňa čakal pred školou. Vždy presný ako hodinky. Akoby bol nejaký prírodný úkaz, čo sa opakuje so železnou pravidelnosťou. Deň čo deň, mesiac čo mesiac. Jasné, že mi už veľa ráz trklo, čo Rypák robí, keď nič nerobí, ako to, že má toľko času, že ho fotrovci nekontrolujú, nebuzerujú, nenútiť ma. Rypák mal vždy more času na všetkých a na všetko! Zvyčajne mi to lichotilo, že čaká práve na mňa a berie ma, ako to honosne volá, na prieskum terénu. Zakaždým som sa jemne chvel pri pomyslení, že bude zábava, že zasa priložíme ruku k dielu, presne ako hovoríeva tatko: snaž sa a bude dobre!

V ten deň som však nemal na Rypáka náladu. Ani som nevedel vysvetliť prečo. Vyučko nuda, preplával som v pohode, ale akosi som cítil, že by som chcel robiť niečo iné, trebárs zahráť si s chalanmi hokej, a nie zasa točiť o tom istom. Už toľko ráz ma volali, hovorili, že som pako, prečo s nimi nedám match, ale ja nič. Furt a dokola stále Rypák! Pravdupovediac, mal som toho plné zuby.

Vonku bola kosa, mrzlo. Slnko však na to kašľalo, svietilo mi do očí ako sprosté a musel som si ich pricloniť dlaňou, aby som videl, ako sa Rypák už zďaleka vyšciera a cerí na mňa pokazené zuby. Celý on, ešte aj nos mal sploštený ako sviňa.

– Máme robotu, moc roboty... – povedal záhadne namiesto pozdravu a podvihol si gate.

Nikdy som ho nevidel v iných než v maskáčových. Aj zimnú bundu nosieval takú, s vojenským kaki odtieňom. Zjavne mu to robilo dobre a zvyšovalo to jeho sebavedomie.

– Čau, Rypák, – vytlačil som zo seba potichu, ako by som tušil, že keď odmietnem ísť, našťve sa na mňa.

Rypák prísne rozlišoval medzi prieskumom terénu a trestnou výpravou. Do bezďáka sa nikdy nepustil na ulici pred svedkami. „Sú jak šváby, vyňúrajú každú dieru a potom sa do nej zašijú. Našou povinnosťou je ich odhaliť,“ znelo mi v ušiach, keď mi ako nováčikovi vysvetľoval, v čom spočíva prieskum terénu. „No a potom, keď vypátrame tie ich zavšivavené brlohy, potom bude nasledovať trestná výprava.“

Mňa na výpravu ešte nevzali. Vyhľadávať bezďákov som chodieval pravidelne, ale na bitky ešte nie. „Bývajú ozbrojení, najprv musíš zmáknúť kopu vecí... Trénuješ?“

Tatko bol celý bez seba, keď som dotiahol domov boxerské vrece. Tvrdil, že konečne bude zo mňa chlap a nebude sa musieť za mňa hanbiť, lebo mater ma vychovala ako primadonu. „Uživí ťa tvrdá, poctivá práca, Paťo, nie tie tvoje knihy.“

Rypák kdesi šlohol vrece a rovno mi ho priniesol: „Na, budeš doň mlátiť, aby ti stvrdli päste. Jasné?“ Nemo som prikývol a zavesil si vrece v izbe. Mama sa vydesila. Najprv ma nútila, aby som sa ho zbavil, odniesol ho z bytu, a napokon len nemo krútila hlavou. Mama je iná než tatko. Aj som si viac rás kládol otázku, ako sa tí dvaja našli. Boli ako deň a noc, ako svetlo a tma. Mama tichá, vlúdna, romantická a usmievavá, tatko hlučný, tvrdý a furt zamračený.

– Si jak zmoknuté kura, máš problém? – Rypák zbadal, že sa so mnou čosi robí. – Na školu sa vykašli, tie chudery sa na niekom musia odbaviť!

Spočiatku som ako šialený tíkol do vreca a predstavoval si, že mlátim nejakého špinavca. Nielen tak pre

nič, za nič, ale spravodlivo, ako odplatu za jeho zločiny. Udieral som silno a dlho. Hovoril som si, že musím vydržať, musím sa zoceliť, lebo boxovať je niečo iné, než civieť do kníh. To je nanič. Pre baby a pre slabochov. Keby mi v tej chvíli tatko mohol čítať myšlienky, asi by bol prvý raz v živote na mňa hrdý. Zmlátim každého, kto sem nepatrí a robí iným zle, lebo kradne, obťažuje a smrdí. Naplňalo ma to radosťou nielen preto, že som cítil potrebu nastoliť právo a spravodlivosť a našej krajine, ako o tom točil Rypák, môžem pomôcť, ale aj preto, že som bol súčasťou partie chalanov, ktorých spájal ušľachtilý cieľ. Rypák je frajer a ja som sa pri tých slovách aj zachvel. Bol som odrazu ktosi užitočný a dôležitý. Áno, dôležitý, lebo som pomáhal udržiavať poriadok. Floydí na to kašľú, im stačí, keď bezďáka zavoňajú, a už sa dekurujú, kto by si s ním špinil ruky... My sme si špinili, my sme sa odhodlali chrániť poriadnych ľudí, my sme čistili mesto od odpadu a zdochlín. My – Dunajskí supi!

Ešte keď som chodieval s mamou do kostola, spomenul som si, ako som sa jej spýtal na veľkú sochu v chráme. Bol na nej vojak na koni so šablou v ruke a vyzeral ako niekto, kto ide doraziť bezďáka ležiaceho na zemi. Nerozumel som tomu, prečo majú v kostole práve takúto sochu.

„To je svätý Martin a dáva polovicu pláštá žobrákovi.“ „On ho nechce zabiť?“ pozrel som na ňu prekvapene. „Práve naopak,“ horlila mama, „rozsekol svoj odev, aby mu pomohol.“

Neraz som uvažoval o maminom vysvetlení a celkom dobre som nechápal, prečo niekto dáva bezďákovi polovicu svojho pláštá. Rypák tvrdil, že podporovať takú háved' je to najhoršie, čo môže byť. Falošný súcit, čo nikam nevedie a nikomu neprospieva. Drží pri živote smradov, ktorí sú leniví a nezaslúžia si žiť.

– Na Hlavnom pri tom onom, Ronaldovi, sa nám udomácnila podarená rodinka, – oznámil mi Rypák

a záhadne sa pritom usmieval. – Musíme zistiť, skade sú a kde bývajú.

– Aj s deckom? – túžil som počuť, že nie, že ide len o chlapa so ženou, ale Rypák pokračoval:

– Kompletná rodinka... A ona to decko ešte vystavuje, aby dojala ľudí. Chápeš to? Krava sprostá! Bohvie, kde ho nabrala! Asi ho čmajzla z nejakej buginy! To neznese odklad, Paťo. Ideme!

Asi každá žena robí, čo môže, ak ide o dieťa. Trebárs aj žobre! Aj mama robila, čo mohla. Tatko nie. Ten to vzdal rýchlo. Keď nám oznámili, že Tomáško má choré srdce, pár dní si akože poplakal, a potom sa vrátil do normálu. „Ak má prežiť, prežije. Ak mu to nie je súdené, umrie. Nič s tým nenarobíme,“ povedal a celú vec v sebe uzavrel. Mama nie. Mama nič neuzavrela. Ako šialená chodila za lekármi a zisťovala, aké máme možnosti. Prosila, dávala peniaze, bola ochotná ísť aj do pekla, len aby ho vysekala z tej sprostej choroby. Nepomohlo. Tomáško to nevydržal a po mesiaci od nás odišiel. Vraj ho nemohli takého malého operovať. „Som ti hovoril, aby si to nechala na prírodu,“ frflal tatko, že nadarmo minula úspory. „Kto nám tie peniaze teraz vráti? Vieš, koľko som sa pre ne nadrel?“

Ja som Tomáška videl len dva razy. Keď sme sa s tatkom boli naňho a na mamu pozrieť po pôrode, a potom som s mamou raz išiel do nemocnice, kde Tomáška držali istý čas v inkubátore. A ešte neskôr na pohrebe, ale to sa neráta, lebo truhla už bola zavretá, keď sme prišli na cintorín. Odvtedy mama akosi stvrdla. K tatkovu bola menej milá a aj v tvári mala také čosi tvrdé. „To mám za to, že som ti dal všetky úspory? Že driem, aby si ty rozhadzovala?“ vykrikoval tatko, ale mama, tuším prvý raz v živote, čo ju poznám, sa voči tatkovu ohradila a šplechla mu do tváre: „Neboli to len tvoje peniaze, Anton. Máme spoločnú domácnosť, máme spoločné peniaze. Nezapúdaj na to!“ Tatko vtedy

na ňu vypleštil oči. Tá poslušná a usmievavá žena mu čosi vytkla, normálne mu odvrávala. Vyskočil zo stoličky a zahnal sa na ňu. Každý človek by sa za normálnych okolností kryl rukami, chránil by si tvár, no mama sa ani nepohla: „Udri, Anton, udri, ak ti to pomôže.“ A tatko udrel, udrel tak silno, že mama spadla na zem, a keď som jej pozrel do tváre, videl som, že jedno oko má celé červené a rýchlo jej opúcha. Tatko stál nad ňou a tváril sa, že ešte neskončil, že z neho zlosť ešte nevyprchala a bude pokračovať. „Nechaj ju, tato, ona nič zlé neurobila. Nebi ju!“ kričal som naňho a on sa vtedy otočil a treskol za sebou dvermi.

– No čo je? – potriasol ma Rypák za plece. – Myslíš na nejakú babu, že tu stojíš ako pako? Mimočodom, už si sa s nejakou oblizoval? – Rypák opäť vyceril tie svoje zohyzené zuby a tváril sa, akože on má tieto veci dávno zmáknuté, že má s babami bohaté skúsenosti a teraz môže machrovať.

Radšej som sa pohol, aby som mu nemusel vysvetľovať, že som sa s nijakou babou ešte nikdy nebozkával. Aj som sa za to hanbil, lebo chalani u nás v škole točili, že to už skúšali. Ja som s babami nič neskúšal. Nie že by som nechcel, ale nemal som odvahy. Túžil som sa bozkávať s Klárou. Veľa rás som si to aj predstavoval. Ale nie tak, ako som to videl vo filmoch, keď sa muž a žena na seba vrhli a oblizovali sa až za ušami, tak nie. Ja som si to predstavoval inak. Nežne a pomaly. Videl som nás, ako spolu tancujeme na diskotéke v telocvični a pri tanci sa k sebe ustavične približujeme. Čím sme jeden k druhému bližšie, tým je väčšia tma. S tmou prichádza odvaha a túžba. Hudba hrá, pomalá a romantická, a my sme už celkom blízko seba. Až tak, že cítim Klárin dych, horúci a vzrušený. A potom sa nakláňam k jej vlasom. Krásne voňajú. Vnímam v nich nejaké kvety, ja sa v kvetoch veľmi nevyznamenám, ale takto nejako si predstavujem vôňu letnej lúky zaliatej slnkom

a obsypanej pestrofarebnými hlavičkami kvitnúcich rastlín. A vzápätí Kláru jemne od seba odsúvam a bozkávam ju na líce. Na pery zatiaľ nie, iba zisťujem, ako zareaguje, či sa odtiahne, či ma odstrčí... Nie, Klára nič podobné nerobí. Aj v tej tme vidím, ako mi pozerá do očí, a ja namiesto toho, aby som jej pohľad opätovoval, oči zavieram a po pamäti sa blížim k jej ústam. Najprv som celkom netrafil, pobozkal som ju len na ľavý kútik, ale vzápätí, keďže Klára sa neodtiahla, presúvam hlavu kúsok doľava a moje pery sa dotýkajú jej pier. Sú vlhké a horúce, sladké a jemné... Bože, to je pocit! Vzbíkol vo mne oheň. Silný a očistný. Zaľúbil som sa a všetko ostatné mi bolo ukradnuté.

Takže toto znamená zaľúbiť sa? Že mi stačí krásna predstava a že sa túžim s Klárou stretávať a rozprávať? Tak čo tu, preboha, robím s týmto debilom? Prečo s ním idem za nejakými nešťastníkmi zisťovať, čo robia a kde bývajú? Prečo nepozvem Kláru do kina alebo na kolu?

– Tak oblizoval si sa, alebo ne? – Rypák nástojil na odpovedi a ja, aby som mal pokoj, som klamal ako najatý.

– O tom nepochybuj.

Rypák podvedome chytil šilt svojej čiapky do dlane, čo bežne robieva, ak zneistie, zovrel ho a dal mu ešte výraznejší oblúkový tvar. Trochu sklamane na mňa pozrel. Bolo nad slnko jasnejšie, že ma chce poučovať, dávať mi rozumy, lenže s takouto odpoveďou nerátal, a tak sa radšej vrátil k našej téme.

– Lenže ten chlap stojí inde. Má len jednu nohu a žobre pred kostolom. Ona, jak som ti povedal, sedí s deckom pred tou sochou... Vieš, u fontány.

– Pred Rolandom.

– Presne. Oni vedia, čo robia. Aj pred kostolom, aj pred Ronaldom je vždy najväc turistov. Aj takých šikmookých, ale tí nedávajú almužnu. To sú zmrdi, čo sa furt usmievajú, ale aby podporili žobráka, to ne!

